

Vážené čitateľky, vážení čitatelia, prihovárime sa Vám tretím Spravodajom Asociácie spisovateľov Slovenska. Prinášame Vám prehľad podujatí i novinky v Asociácii. Ďakujeme za Vaše príspevky i Vašu tvorivú činnosť. Neváhajte nás kedykoľvek kontaktovať s aktivitami, o ktorých by naše členstvo malo byť informované.

ASOS vstúpila do medzinárodnej spisovateľskej organizácie.

Túto pozitívnu správu sme avizovali už v predchádzajúcom Spravodaji. Teraz prinášame jej doplnenie.

ASOS bola prijatá do medzinárodného združenia spisovateľských organizácií EWC (European Writers Council). Stalo sa tak 24. mája 2025 na valnom zhromaždení tejto organizácie v Oslo. Stretnutie 150. delegátov z 34. krajín sa uskutočnilo v priestoroch Nórskej národnej knižnice a Nórskej asociácie spisovateľov. Po prezentácii činnosti Asociácie spisovateľov Slovenska a jej ďalších zámerov sme boli prijatí do EWC s úprimným súhlasom všetkých delegátov.

Medzi mnohé činnosti EWC patrí hájiť záujmy spisovateľov a prekladateľov a ich spoločenského postavenia, obhajovať rozmanitosť jazykov v Európe, pripomínať úlohu spisovateľov a prekladateľov cez aktivity ako je Deň európskych autorov, Svetový deň knihy, Európsky deň jazykov a ďalšie činnosti. Prispieva k zlepšeniu autorských práv, postaveniu autorov, zasadzuje sa za demokratické zásady slobody prejavu a slobody šírenia informácií, podporuje rovnosť, inklúziu a rozmanitosť, uľahčuje medzinárodnú a transeurópsku spoluprácu, prezentuje hodnoty európskej literatúry ako dôležitej súčasť európskeho dedičstva.

ASOS dostala príležitosť podieľať na širokej škále činností EWC, vstupovať do projektov, vyjadrovať sa k spoločným európskym témam a podieľať sa na ďalších aktivitách. V ASOS vítame túto príležitosť a začíname dynamickú spoluprácu s európskymi kolegami.

Naším členstvom v prestížnej medzinárodnej organizácii plníme jedno z našich predsavzatí, že privedieme našu organizáciu medzi európske spisovateľské združenia a staneme sa živou súčasťou kultúrnych a literárnych prúdov Európy.

Pre ASOS a pre jej členov sa otvára široký priestor na prezentáciu domácej slovenskej tvorby, ale aj tvorby v jazykoch našich národnostných menšín. V zjednotenej európskej inštitúcii sa aj slovenskí autori a autorky budú môcť podieľať na tvorbe kultúrneho a literárneho. V tejto turbulentnej dobe to považujeme za zvlášť dôležité.

Asociácia spisovateľov Slovenska so svojimi stanovami, etickým kódexom a členstvom v medzinárodnom spisovateľskom združení otvára priestor všetkým slovenským spisovateľom a spisovateľkám. Uvítame medzi sebou autorky a autorov, ktorí cítia, že náš domáci priestor je neoddeliteľnou súčasťou väčšieho a zmysluplného európskeho celku.

Peter Juščák, predseda ASOS.

Bratislava 4. júna 2025

Podujatie v Galérii 19 k jubileu Jána Buzássyho spojené s otvorením výstavy ilustrácií Ľudovíta Hološku k Buzássyho dvom zväzkom súborného básnického diela.

Na podujatí vystúpili: Ján Buzássy, Ľudovít Hološka, Božidara Turzonovová, Ivan Štrpka, Dušan Dušek, Peter Zajac, Peter Juščák, Ján Gavura.

Z prednášky o diele Jána Buzássyho, 90-ročného jubilanta

Je mnoho básní, ktoré by sa dali vybrať z bohatého Buzássyho repertoáru ako symbolické a vystihujúce jeho rozsiahle dielo. Pre mnohých, podobne ako pre mňa to možno je báseň Fúga z knihy Pani Faustová a iné básne. Podľa slov básnika skladba vznikla v polovici 90. rokov a Buzássy jej názov odvodzuje od polyfónnej skladby s príznačnou kontrapunktickou hrou. Hráč fúgy má neľahkú prácu; melódie vedie troma rôznymi spôsobmi – pravou rukou hrá vysoké hlasy, ľavou nízke a basovú stupnicu ovláda pedálmi. Všetky tri hlasy sa zvyčajne hrajú simultánne. Pomer a charakter hlasov je v básni presne určený: človek je „to, čo vo fúge ľavá ruka“, „Boh hrá pravou rukou“ a „diabol stúpa na pedálové klávesy“. Buzássy skladá svet z troch aktívnych síl, každá disponuje vlastnou vôľou a navzájom sa imitujú a prelínajú. Tému zla, ktorá sa v básni objavuje, odmieta abstrahovať, ponecháva jej transcendentnú, ale aj hmatateľnú podobu, pretože potrebujeme všetky svoje schopnosti, aby sme vedeli „rozoznať“ to „ťažko rozlíšiteľné“. V tom je jediná šanca človeka. Sprevádza ho krutá skutočnosť: „Bol som tu, bol som sám časťou zla, / takže dnešné peklo je aj dielom mojich rúk.“ Oponent dobra je nesmierne silný a zdatný, povedané slovami básnika: „V tom je ten nesúlad. Boh / sa vtelil iba raz, zatiaľ čo / Satan je v každej generácii. V niekoľkých / variantoch.“ Stelesneným zviditeľnením zla Buzássy varuje pred prvou chybou moderného človeka – popretím toho, že Satan jestvuje.

V Buzássyho tvorbe je plnosť všetkého. Citov, myslenia aj postojov. Hnacím motorom myslenia sú emócie, nepokoj, ktorý vyrušuje z nehybnosti a spokojnosti. „Začiatkami myšlienok sú city?“ pýta sa básnik a ponúka svojim dielom kladnú odpoveď. A doplniť treba, že nielen začiatkom, ale tiež aj cieľom. Dokonca aj absolútnym, ktorý – sformulovaný vo verši – znie ako celoživotné mott takto: „Poézia, nech sama seba akokoľvek nazve, je túžba byť milovaný.“

Ján Gavura

MILA HAUGOVÁ oslávila narodeniny.

Prinášame Glosu Mily Haugovej, ktorá bola vysielana v deň autorkiných narodenín v rádiu Devín.

„To, čo nás zachraňuje sú túžby. Sú jedinou skutočnosťou.
Ak ich máš, zachrániš sa.“ Alessandro Baricco

Vážení a milí poslucháči rádia Devín. V deň, keď sa bude moja glosa vysielat :14. júna, budem mať práve narodeniny. Ešte neviem, kde v ten deň budem: možno polievať v mojej záhrade paradajky San Marzano, dávať do cínovej tepanej afgánskej vázy ruže, sedieť na gangu s rodinou a hladkať mačku Narcisku...alebo sedieť na terase kaviarne Hotela Devín: tvorivo zreštaurovanej v elegantne nostalgickom štýle priateľom architektom, kde má čašník bielu košeľu a motýlika... Alebo niekde v Eurovei blízko velebne tečúceho Dunaja v japonskej reštaurácii SAYADO s dcérou a jej dcérami... Jednoduché predstavy, túžby, povieť si. Áno, popri veľkých životných túžbach po láske porozumení a harmónii, pokoji v rodine a všade okolo...Áno, potrebné našej duši, telu, srdcu sú oboje aj veľké aj malé a keď sú v súlade, tak život by mohol plynúť ľahšie, krajšie zmyslupľnejšie.V súladnosti. Pre každého z nás je to možno iné a, s teraz už s rýchlejšie prichádzajúcim letom, čoskoro školskými prázdninami, dovolenkami aj bližšie a uskutočniteľnejšie. Dievčatá a ženy oblečte si krásne farebné sukne, šaty, ktoré sa vo vetre jemne zdvihnú, chlapci a muži dajte si krátke nohavice alebo bermudy a ukážte aj vy štíhle nohy, členky, aké majú ušľachtilé kone...Uvoľnime sa, dýchajme vzduch lesa, lúky, potokov a riek, aj mora , ktoré žiaľ, jediné veľmi na Slovensku chýba, teda mne, môžem vyhlásiť aj dcére, (možno sme obidve v bývalých životoch bývali niekde pri mori (Jadrane, či Baltiku) a žili tam dlho a šťastne. Alebo niekde v hlboko do pevniny vrezanom morskom fjorde v Nórsku. Všetko je možné, krása je uskutočniteľná a radosť a šťastie tiež: stačí prižmúriť oči niekde v letných podvečerných tieňoch a túžiť po splniteľnom aj nesplniteľnom. Za každým mrakom nakoniec sa zjaví životodarné slnko, jeho ohnivo červený západ nad končiarimi hôr, či horizontom jazera alebo mora. Majme vždy niekoho blízkeho, komu dáme ruku, kto nám dá ruku, objatie, blízkosť v čase ohrozenia alebo smútku. V malom treba poznať aj zlo aby sme vedeli prekonať ho a žiť s dobrom. Len treba niekedy trochu spomaliť, zastaviť sa pomyslieť na to, kde som tu a teraz, kde som bola včera a túžiť, kde by sme mohli byť zajtra: aby bol každý deň naplnený niečím, čo urobí radosť druhým, ale aj nám. Mať v rovnováhe vzťah k sebe a svetu, vyvažovať vymknutia z rovnováhy : mať kdesi, ako na renesančných obrazoch, v sebe, to duchovné zlatého rezu...harmóniu nádychu a výdychu. „Nepoznám iný , lepší svet“, napíše v básni pre mňa vzácna poetka Ingeborg Bachmannová a ja dodávam musíme sa usilovať stáť v jeho kráse aj bolesti : statočne , čestne, pravdivo a láskavo. Život sa nedá zastaviť ale, raz som napísala: Rastliny sú pomalé zvieratá : som pomalé zviera ...Spomaľujme a pozerajme sa trebárs na žiarivú jašteričku na starom červenom tehlovom múre...alebo do oka drozdice, ktorá sa pozerá na nás pozorným okrúhlym okom. V každom našom dychu nech je zmysel.

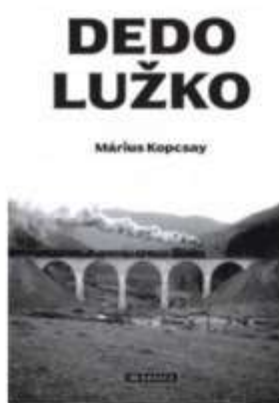
Nakoniec veľmi osobné túžby dcér mojej dcéry:

Aimée 15 ročná : Nech rozkvitnú kvety pre každú dušu...

Saška 11 ročná: Nechcem byť dospelá lebo ty vtedy tu už nebudeš... a bez Teba tu nechcem byť...povedala mi najkrajšiu vetu, akú som kedy v živote počula...

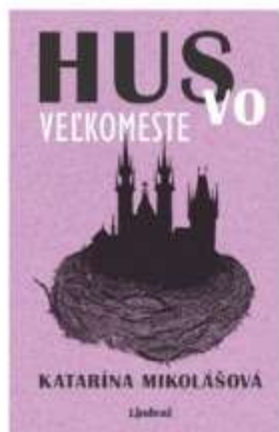
ANASOFT LITERA

Odborná porota v zložení Vladimír Barborík, Martin Lukáš, Patrik Miskovics, Lucia Molnár Satinská a Nora Ružičková vyhlásila desiatku kníh nominovaných na cenu Anasoft litera, medzi nimi aj knihy dvoch našich členov a jednej členky, ktorým srdečne blahoželáme. Priblížme si ich nominované diela.

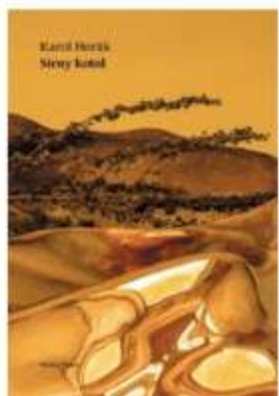
Márius Kopcsay: Dedo Lužko, KK Bagala

Dedo Lužko je človekom dvadsiateho storočia, prežil vuniformách celý život, všetky režimy. Karol, jeho vnuk, vyrastal zanormalizácie a v ranom kapitalizme. Dedoluško bol večne mladý. Kajoluško je starý už od detstva. Dedoluško sa cítil naplnený a spokojný, hoci žil vo sveteneslobody. Kajoluško žije slobodne, napriek tomu zažíva jednu frustráciu zadruhou. Dedoluško bol mravným človekom, hoci slúžil nemorálnemusystému. Kajoluško túži po spravodlivej spoločnosti, no sám sa dopúšťapokleskov. Ako to len dopadne? A kam sa podela žltá taška?

Katarína Mikolášová: Hus vo veľkomeste, Lindeni

Povedky o matkách, ich dcérach, láske, utrpení i vykúpení
Zbierka poviedok nás vnesie hlboko do vnútra vzťahov medzi matkami a dcérami, v ktorých sa striedajú humor a napätie, láska i utrpenie. Deväť príbehov odhaľuje zložité, niekedy až patologické vzťahy medzi matkami a dcérami v rôznych etapách ich životov a v rozličných situáciách. Napriek temnote a napätiu, ktoré sa vinú týmito príbehmi, v nich však cítiť aj svetlo a nádejné momenty. Liečivá a nenahraditeľná sila prírody sa stáva útočiskom pre nepokojné a rozpoltené mysle postáv.

Karol Horák: Sírny kotol, Modrý Peter

V navonok triviálnej každodennosti, pri kŕmení mačiek, chytaní fakultnej muchy či prepisovaní vedeckých textov, riešia Horákove postavy existenciálne problémy – samoty, prázdnoty, života a smrti. Horák dramatik sa v nich prejavuje prostredníctvom pozvoľnej gradácie konfliktu, ktorý neraz vyúsťuje do osobnej i kolektívnej katastrofy. Podobenstvo tvorí autor prostredníctvom zvieracieho sveta, ktorý je tomu nášmu, ľudskému, podobný aj vo svojej tragickosti. Napriek tomu nechýba v jeho tvorbe komika, predovšetkým jej ironický, groteskný či absurdný modus. Táto kniha dokumentuje nielen poetologický a slohovotypologický vývin autora, ale tiež celej slovenskej literatúry od 70. rokov 20. storočia do nového milénia.

**Nominovaným ešte raz blahoželáme a držíme palce.
Finálovú päťku sa verejnosť dozvie 4.9. na Rádiu Devín**

ZLATÁ VLNA

Odborná porota v zložení Marián Andričík, Patrícia Gonzalo de Jesús a Ivan Štrpka, vyhlásila nominovaných na prestížnu cenu za poéziu Zlatá vlna. Medzi šiestimi nominovanými sú aj Peter Milčák a Alena Brindová. Blahoželáme!

Peter Milčák:
Podoby Milosti/ Forms of Grace
Modrý Peter

Alena Brindová:
Prekročenie frontovej línie
Face

Obe zbierky sme Vám už priblížili v predchádzajúcich Spravodajoch, nominácie len potvrdzujú, že by nemali újsť vašej pozornosti.

Peter Milčák, Anna Siedykh a Zuzana Husárová predstavujú svoje zbierky na festivale Kvantum v Topolčanoch,. Podujatie moderoval Peter Šulej.

ASOS na Hviezdoslavovom Kubíne

Členovia Asociácie spisovateľov Slovenska už tretí rok v rade pripravili pre účastníkov celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese Hviezdoslavov Kubín literárny program V utorok najprv pripravila pre recitátorov a ich pedagógov tvorivú dielňu venovanú vzniku básnického textu Silvia Kaščáková. Na stredajšom podujatí čítali zo svojich nových básnických kníh Daniel Pastirčák a Peter Milčák. Podujatie moderoval Alfréd Tóth.

SLOVO

Súčasťou tohtoročného 10. ročníka literárnej súťaže Slovo boli opäť aj členovia Asociácia slovenských spisovateľov – Peter Juščák, Erik Ondrejčíčka a Toňa Revajová. Literárna súťaž je určená pre žiakov základných a stredných škôl a pravidelne ju vyhlasuje Vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana. Motto súťaže bolo „Ako ďalej“ a v tomto ročníku porota vyberala z doteraz najviac prijatých súťažných prác.

Na slávnostnom vyhlásení víťazom odovzdávali tento rok ceny herečka Zuzana Krónerová, herec Juraj Kemka, spisovateľka a reportérka Irena Brežná, básnik Erik Ondrejčíčka a spisovateľ a prekladateľ Jonathan Gresty.

Irena Brežná deti povzbudila k písaniu. Rozprávala im, ako námety zbiera pri svojich cestách. Oslovuje spoucestujúcich v autobusoch, vlakoch, lietadlách... Zbiera tak rôzne príbehy a inšpiráciu. Lebo najinšpiratívnejší je život sám.

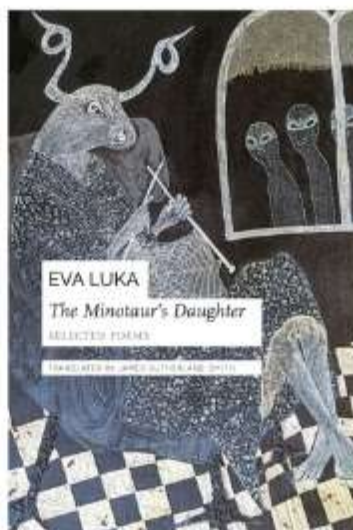
Deti taktiež veľmi povzbudila aj herečka Zuzana Krónerová. Opísala svoje zážitky z obdobia okupácie v roku 1968, hovorila o svojich obľúbených knihách a bola veľmi nadšená z toľkých talentovaných detí.

Tohtoročným absolútnym víťazom sa stal študent popradskej Súkromnej strednej odbornej školy Cyril Turčáni. Jeho text Perpetuum mobile získal aj cenu čitateľskej verejnosti. Ako absolútny víťaz dostal jedinečnú príležitosť vydať svoju prvú knihu práve vo Vydavateľstve Orbis Pictus Istropolitana.

Tento ročník bol výnimočný aj v tom, že vôbec prvýkrát zahŕňal aj kategóriu Námet a scenár. Prvou víťazkou kategórie sa stala Ester Kučerová zo Súkromnej strednej odbornej školy v Košiciach. Prítomní mali možnosť si pozrieť tento scenár aj sfilmovaný.

Mladí ľudia majú úžasnú fantáziu a možnosti. Dokazujú to už 10 rokov v tejto súťaži s kvalitnými súťažnými príspevkami. Aj takéto súťaže im otvárajú dvere do literárneho sveta.

Slovenská literatúra v preklade

Eva Luka

Eve Luke vyšla vo vydavateľstve Seagull Books zberka The Minotaur's Daughter v preklade Jamesa Sutherland-Smitha

Jana Bodnárová

Kniha Jany Bodnárovej Patchwork v bielej vyšla v poľskom preklade Marty Pelinko

Kniha vyšla aj v Brazílii vo vydavateľstve Cajuína v preklade Lenky Cinkovej a Claudie Gomes Prada.

STRETNUTIE S PAKISTANSKÝM NOVINÁROM

Modrý Peter, Asociácia spisovateľov Slovenska a Knižnica Jána Henkela v Levoči usporiadali stretnutie s pakistanským investigatívnym novinárom Akbarom Notezaiom.

Jeho text o pašovaní ľudí z denníka Dawn, ktorý vychádza v angličtine, si môžete prečítať tu: <https://www.dawn.com/news/1626494>

Béowulf na Hanusových dňoch

Hrdinský epos, ktorý inšpiroval Tolkiena.

Knihu predstavili Marián Andričik, Helena Znojemská, Peter Milčák, Štefan Chrappa.

Nie je priestor zmieniť každú vašu aktivitu, vážené členky, vážení členovia, chceli by sme Vám však aj touto cestou poďakovať za vašu tvorbu, vaše ticho i váš hlas, ktorý v správny moment dokáže ticho prerušiť. Ostávame s Vami v kontakte aspoň prostredníctvom zhrnutí našich činností. Neváhajte nám preto zaslať pozvánku na vaše podujatia, či informácie o pripravovaných publikáciách.

Do skorého čítania.

Klaudia Rybovičová
redaktorka Spravodaja ASOS

klaudia.rybovicova@asociaciaspisovatelov.sk